

Ловець тіні

Жахливі таємниці Вічного міста в новому романі мегапопулярного італійського автора

Маркус — спеціаліст з аномалій, що має здатність бачити послання зла в найзаплутаніших злочинах. Сандра — інспекторка-криміналістка, чия робота полягає в фотографуванні місць, де сталося вбивство. І коли в Римі стаються жахливі вбивства і місту загрожує жахлива небезпека, вони об'єднують зусилля, щоб упіймати чудовисько. Але як це зробити без речових доказів та будь-яких підказок? Їм доведеться розкрити складну таємницю, дослідити Архів Гріхів та завітати з Дияволом. Динамічна, заплутана та неймовірно захоплива історія про вічне протистояння Добра і Зла, від якої неможливо відірватися.

ЖАХЛИВІ ТАЄМНИЦІ ВІЧНОГО МІСТА
В НОВОМУ РОМАНІ МЕГАПОПУЛЯРНОГО
ІТАЛІЙСЬКОГО АВТОРА

ДОНАТО КАРРІЗІ
ЛОВЕЦЬ ТІНІ

ЗІРКИ СВІТОВОГО ДЕТЕКТИВУ

 Vivat
ВИДАВНИЦТВО

ДОНАТО КАРРІЗІ

ЛОВЕЦЬ ТІНІ

2023

ISBN 978-617-17-0185-4 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія створена за виданням:

Перекладено за виданням:

Carrisi D. Il cacciatore del buio : romanzo / Donato Carrisi. — Milano : Longanesi & C, 2014. —
416 p.

Переклад з італійської *Любові Котляр*

Дизайнер обкладинки *Аліна Белякова*

Каррізі Д.

К26 Ловець тіні / Донато Каррізі ; пер. Л. Котляр. — Х. : Віват, 2023. — 448 с. — (Серія
«Художня література», ISBN 978-966-942-826-4).

ISBN 978-966-982-971-9 (укр.)

ISBN 978-88-304-3940-5 (італ.)

Маркус — спеціаліст з аномалій, що має здатність бачити послання зла в найзаплутаніших злочинах. Сандра — інспекторка-криміналістка, чия робота полягає в фотографуванні місць, де сталося вбивство. І коли в Римі стаються жахливі вбивства і місту загрожує страшенна небезпека, вони об'єднують зусилля, щоб упіймати чудовисько. Але як це зробити без речових доказів та будь-яких підказок? Їм доведеться розкрити складну таємницю, дослідити Архів Гріхів та запізнатися з Дияволом. Динамічна, заплутана та неймовірно захоплива історія про вічне протистояння Добра і Зла, від якої неможливо відірватися.

УДК 821.131.1-312.4

© Donato Carrisi 2014

© Longanesi & C 2014

© ТОВ «Видавництво «Віват»», видання українською мовою, 2023

Бо звелів Він нечистому духові вийти з людини. Довгий час він хапав був його, і в'язали його ланцюгами й кайданами, і стерегли його, але він розривав ланцюги, і демон гнав по пустині його. А Ісус запитався його: Як тобі на ім'я? І той відказав: Легіон, бо багато ввійшло в нього демонів¹.

Євангеліє від Луки, 8:29—30

¹ Переклад Івана Огієнка.

Тепер я знаю правду. Для богів
Те саме ми, що мухи для хлоп'ят:
Вони нас для розваги убивають².

Шекспір, «Король Лір»

² Переклад Максима Рильського. (Тут і далі прим. пер.)

— Подумай як слід, — порадив незнайомець. — Скільки людей мріє опинитися на твоєму місці? Скільком хотілося б, аби амнезія стерла назавжди всі помилки, поразки та болі минулого, щоб розпочати із чистого аркуша, як забжається? Якщо вибереш цей шлях, викинь другий конверт, не розпечатуючи, послухай моєї поради.

Щоб допомогти йому з вибором, чоловік повідомив, що там, надворі, його ніхто не шукав і не чекав. Тому що не було в нього ані сім'ї, ані родичів.

Затим пішов, забравши із собою свої таємниці.

А от він залишився споглядати два конверти протягом решти ночі й кількох наступних днів. Щось підказувало йому: той чоловік від самого початку добре знав, що він вибере.

Біда була в тому, що сам він цього не знав.

Якщо зважати на химерність пропозиції, вміст другого конверта навряд чи йому сподобався б. «Я не знаю, хто я», — знову й знову повторював він подумки, однак швидко збагнув, що певну частину своєї натури таки знає: він нізащо не зміг би прожити решту свого життя з отим сумнівом.

Отже, напередодні виписки з лікарні він знищив конверт із чеком та фальшивим паспортом, щоб не залишалося можливості передумати. Потім розпечатав той, що мав розкрити йому правду.

У конверті лежав квиток на потяг до Рима, трохи грошей та адреса церкви.

Сан-Луїджі-деї-Франчезі.

Йому знадобився цілий день, щоб дістатися пункту призначення. Він сів на одну з найдальших від вівтаря лав центральної нави цієї монументальної споруди — бездоганного синтезу Відродження й бароко — і просидів так кілька годин. Численні захоплені мистецтвом туристи, які товклися в церкві, не звертали на нього уваги. Він і сам розхвилювався, опинившись посеред такої неймовірної краси. З усіх культурних пізнань, якими ненаситно жилася його чиста, як білий аркуш, пам'ять, оті, що стосувалися шедеврів мистецтва навколо, він так легко не забув би — у цьому він був твердо переконаний.

Однак іще не знав, яким чином вони були з ним пов'язані.

Коли пізно ввечері юрби відвідувачів почали рідіти, ще й зважаючи на грозу, яка насувалася на місто, він сховався в одній з кабінок

сповідальні. Адже не знав, куди можна ще податися.

Вхідні церковні ворота зачинили, світло вимкнули, приміщення освітлювало лише слабе мерехтіння свічок. Надворі зарядив дощ. Від гуркоту грому повітря в церкві тремтіло.

Отоді в напівтемряві почувся голос, що луною прокотився по наві:

— Ходи-но сюди, Маркусе.

Отже, он як його звали. Щойно почув своє ім'я, у нього не виникло в душі того, на що він сподівався. Звичайна собі комбінація звуків, нічого знайомого.

Маркус вийшов зі схованки й рушив на пошуки чоловіка, з яким зустрічався лише раз, у Празі. Він помітив його на віддалі, за однією з колон; той стояв перед боковою капелою. Стояв спиною до нього й не рухався.

— Хто я?

Чоловік не відповів. Він далі дивився просто себе: стіни маленької капели прикрашали три великі картини.

— Караваджо намалював ці полотна з 1599 до 1602 року: «Покликання святого Матвія», «Натхнення святого Матвія» та «Мучеництво святого Матвія». Моє улюблене оце, третє.

Він вказав на те, що праворуч. Тоді повернувся до Маркуса:

— За християнським віруванням, святого Матвія, апостола та євангеліста, жорстоко вбили.

На полотні роботи Караваджо святий лежить на підлозі, тоді як кат замахується над ним мечем, готуючись убити. Присутні навколо них свідки розбігаються хто куди, нажахані тим, що коїться, розступаючись перед злом, що от-от має статися. Матвій замість того, щоб відсахнутися, сховатися від своєї долі, простягає вперед руку, чекаючи смертельного удару, який має подарувати йому мученицьку смерть, а разом з нею — вічну святість.

— Караваджо був неабияким розпусником і гультьєм, спілкувався з найнижчими прошарками римського суспільства й часто для створення картин шукав приклади з реального життя, свідком яких став на вулиці. Саме тут — у світі жорстокості й насилля. Отож спробуй на мить уявити собі, що в цій сцені немає нічого святого, ніякого душеспасіння, спробуй уявити на місці біблійних персонажів звичайних людей... Що ти тепер бачиш?

Місто Ватикан — найменша суверенна держава у світі.

Її площа ледве сягає одного квадратного кілометра. Ватикан розташований відразу поза будівлею базиліки Святого Петра. Його кордони захищені високим товстим фортечним муром.

Колись давно ціле Вічне місто належало Папі. Однак відтоді, як 1870 року Рим приєднали до новоствореного Королівства Італія, понтифік сховався в тому невеличкому анклаві, щоб звідти надалі керувати церквою.

Як і годиться будь-якій автономній державі, Ватикан має власну територію, свій народ та органи влади. Його громадяни діляться на священнослужителів і мирян залежно від того, чи прийняли вони сан. Дехто мешкає всередині оточеної кам'яним муром держави, хтось — поза її стінами, на італійській території, і щодня їздить сюди-туди, щоб дістатися на роботу до одного із численних офісів або відомств, через одні з п'яти фортечних воріт, які дають змогу потрапити до Ватикану.

Усередині держави-фортеці є всі належні інфраструктура та служби: супермаркет, поштове відділення, маленька лікарня, аптека, суд, що ухвалює постанови за канонічним правом, і невеличка електростанція. А ще — летовище для гелікоптерів і навіть залізничний вокзал, однак ними може користуватися для подорожей тільки понтифік.

Офіційна мова — латинська.

На території невеликого міста-країни окрім базиліки, папської резиденції та урядових палаців є великі парки, а також Ватиканські музеї, які щодня відвідують тисячі туристів з усього світу, щоб завершити свій маршрут у Сікстинській капелі. Там вони завмирають, щоб, звівши догори голови, помилуватися фрескою «Страшного суду» Мікеланджело.

Саме там усе й розпочалося.

Приблизно о четвертій, за дві години до усталеного зачинення музеїв, персонал почав потихеньку підганяти відвідувачів і скеровувати їх до виходу без якихось пояснень. Одночасно із цим на решті території невеличкої держави мирянам рішуче пропонували якомога швидше

повертатися до своїх домівок, що були тут, усередині, чи поза мурами. Тим, хто мешкав усередині, забороняли полишати житло до надання нових розпоряджень. Цей суворий наказ був чинний і для священнослужителів, які мали повернутися до своїх приватних будинків або численних внутрішніх помешкань.

Швейцарська гвардія — особиста охорона Папи Римського, що історично складалася із солдатів-найманців, яких від 1506 року наймали виключно по католицьких кантонах Швейцарії, — дістала наказ заблокувати всі входи й виходи до міста, починаючи із центральних воріт Святої Анни. Усі прямі телефонні лінії було перекрито, а мобільний зв'язок заблоковано.

О шостій вечора того холодного зимового дня місто-фортеця було цілком ізольоване від решти світу. Ніхто не міг потрапити всередину, вийти або поспілкуватися із кимось ззовні.

Ніхто, окрім двох осіб, що перетнули двір Сан-Дамазо та Лоджії Рафаеля в цілковитій темряві.

Електростанція вимкнула постачання енергії на всій великій ділянці паркової зони Ватикану. Їхні кроки лунали в цілковитій тиші.

— Треба поквартитися, в нас у запасі лише тридцять хвилин, — мовив Клементе.

Маркус і сам знав, що виняток не міг тривати довго, бо тоді в когось поза межами міста могли виникнути підозри. Якщо вірити тому, що сказав приятель, для преси вже заздалегідь підготували пояснення: офіційною причиною такої особливої форми ізоляції був генеральний іспит нової програми евакуації на випадок екстрених ситуацій.

Однак справжня причина мала залишатися в цілковитій таємниці.

Перед тим як заглибитися в паркову зону, обидва священники увімкнули кишенькові ліхтарики. Паркова зона пролягала на двадцяти трьох гектарах — половині всієї території держави Ватикан. За ландшафтним стилем і типологією вона була розмежована на італійські сади, англійський парк, французькі сади, де зібрано найрізноманітніші зразки флори з усіх кінців світу. То була гордість усіх понтифіків. Багато хто з пап гуляв, медитував і молився на тих алеях, поміж тими рослинами й деревами.

Маркус і Клементе ступали обсадженими живим парканом із самшиту стежинами. У деяких місцях кущі були так ретельно обстрижені вмiлими садiвниками, що скидалися на мармурові статуї. Вони пройшли під розлогим листям пальмових дерев і кронами лiванських кедрiв під плескіт води в сотнях фонтанiв і водограiв, розташованих у парковiй зоні, звернули до розарію, який улаштували за наказом Папи Іоанна XXIII, де тепер щовесни квітли троянди особливого сорту, названого на честь найсвятiшого Папи.

По той бiк фортечних мурiв лунав гуркіт і шум транспортного руху Рима. А з iхнього боку все навколо заповнили тиша й безгомiння.

«Однак спокою нема, — зауважив подумки Маркус. — Принаймні тепер». Спокій порушило те, що сталося того ж таки дня, вiдразу після обiду, коли стало вiдомо про знахідку.

У місці, куди рушили двоє пенітенціаріiв, природа не мала такого доглянутого вигляду, як у решті парку. Усередині зелених легень Ватикану була одна ділянка, де дерева й кущі могли рости вільно, як їм заманеться. Справжній ліс у два гектари.

Єдиний вид догляду, що час від часу здійснювали за ним, передбачав періодичне видалення сухих гілок. Саме це й робив садiвник, який ударив на сполох.

Маркус і Клементе здiймалися на невеликий пагорб. Зiйшовши нагору, навели світло ліхтарикiв на коротку низину просто себе, у центрі якої жандарми — ватиканські поліціанти — обгородили жовтою стрічкою клаптик землі. Агенти вже провели перевірку місцевості й зiбрали всю необхідну для розслідування інформацію та аналізи, після чого дістали наказ покинути територію.

«Для того, щоб могли прийти ми», — сказав подумки Маркус. По тому наблизився до огороженого стрічкою периметра, присвітив собі ліхтариком і побачив.

Людський торс.

Голий. Йому вiдразу спав на думку Бельведерський торс — велетенська безголова статуя Геркулеса без рук і без ніг, що зберігалася саме у Ватиканських музеях; милуючись нею, надихався Мікеланджело. Однак у рештках бiдолашної жінки, над якою так по-звiрячому познущалися, нічого поетичного не було.

Хтось відтяв їй голову, ноги й руки. Вони валялися за кілька метрів від тулуба, разом з роздертим на шматки темним одягом.

— Відомо, хто вона?

— Черниця, — відповів Клементе. — По той бік лісу є невелика обитель для самітниць. — Він махнув рукою кудись уперед. — Її особу тримають у таємниці, адже це одна з головних засад ордену, до якого вона належить. Хоча, як на мене, тепер це вже не має ніякого значення.

Маркус нахилився, щоб краще роздивитися. Ніжна шкіра, маленькі груди й проміжність безсоромно виставлені на позір. Коротке біляве волосся, колись приховане покривалом-наміткою, тепер добре було видно на відрубаній голові. Блакитні очі здійняті до неба, ніби в молитві. «Хто ти? — запитав її поглядом пенітенціарій. — Бо немає гіршої долі, як померти безіменним. Хто таке з тобою вчинив?»

— Інколи черниці виходять погуляти до лісу, — повів далі Клементе. — Сюди ніхто ніколи не заходить, і вони можуть молитися собі спокійно.

«Жертва вибрала самітництво, — подумав Маркус, — узяла обітницю ізолюватися від людства разом з іншими сестрами-черницями. Ніхто й ніколи більше не побачив би її обличчя. А замість цього все перетворилося на бридкий вияв чийогось злого замислу».

— Важко збагнути вибір цих черниць; багато хто вважає, що краще б їм іти в люди й робити добро, замість того щоб зачинятися в чотирьох стінах, — оголосив Клементе, ніби прочитавши його думки. — Однак моя бабуся завжди казала: «Ти навіть уявити не можеш, скільки разів оці черниці врятували світ своїми молитвами».

Маркус не знав, вірити цьому чи ні. На його думку, важко вважати, що світ урятовано, коли бачиш перед собою таку страшну смерть.

— Ватикан існує вже багато століть, а такого тут ще не траплялося, — додав напарник. — Ми до такого не були готові. Жандармерія проведе внутрішнє розслідування, однак у них немає відповідних ресурсів, щоб вести таку справу. А тому — ніякого патологоанатома чи судмедекспертизи. Ніякої автопсії, відбитків пальців чи ДНК.

Маркус здивовано озирнувся на нього:

— Тоді чому не звернутися по допомогу до італійських служб?

Згідно з домовленостями між двома державами, Ватикан у разі необхідності міг звернутися до італійської поліції. Однак така

допомога передбачала тільки контроль за численними прочанами, які відвідували базиліку, або ж запобігання дрібним злочинам на майдані перед нею. Юрисдикція італійської поліції закінчувалася на порозі сходів, що вели до входу в базиліку Святого Петра. Це правило можна було порушувати хіба що в разі нагальної потреби й за особливим проханням.

— По неї звертатися не будуть, це вже вирішено, — підтвердив Клементе.

— Як я зможу проводити розслідування на території Ватикану, щоб ніхто не звернув на мене уваги і — ба більше! — щоб не дізналися, хто я такий?!

— А ти його й не проводитимеш. Хай би хто це вичинив, він прийшов сюди ззовні.

Маркус далі не розумів:

— Як ти можеш таке стверджувати?

— Нам відоме його обличчя.

Почувши це, пенітенціарій аж рота роззявив від здивування.

— Тіло лежить тут приблизно вже годин вісім чи дев'ять, — продовжував Клементе. — Цього ранку, до схід сонця, камери спостереження зняли підозрілого чоловіка, який вештався в парковій зоні. Одягнений наче прибиральник, однак, як пізніше з'ясували, він був у краденому спецодязі.

— Чому він?

— Поглянь сам.

Клементе простягнув йому роздруківку фотограми. На ній камери зареєстрували одягненого в робу садівника чоловіка, верхню частину обличчя якого прикривав козирок кепки. Європеєць, вік визначити важко, хоча достоту за п'ятдесят. При собі мав сіру сумку через плече, на дні якої видно було темну пляму.

— Жандарми переконані, що в ній — сокирка або щось схоже. Він, напевно, зовсім недавно нею скористався, а ота пляма, що ти бачиш, — від крові.

— Чому саме сокирка?

— Тому що інших видів зброї тут марно й шукати. І навряд чи він зміг би пронести щось інше через усі пости безпеки, охорону та метал-детектори.

— Однак він забрав її із собою, щоб знищити сліди, на той випадок, якщо жандарми звернуться до італійської поліції.

— На виходах контролів значно менше. До того ж, щоб вийти, досить змішатися з юрбою прочан або туристів.

— Може йтися і про якийсь садівничий інвентар...

— Якраз перевіряють, чи нічого не бракує.

Маркус знову поглянув на рештки молодої черниці. Сам того не помічаючи, однією рукою стискав медальйон у себе на шії — зображення святого архангела Михаїла з вогненным мечем у руках. Захисника пенітенціаріїв.

— Треба йти, — сказав Клементе, — час вичерпано.

Тієї миті десь удалині в лісі почулося шарудіння. Воно наближалось. Маркус підвів голову й побачив, як з темряви виступають чийсь темні силуети. Деякі тримали в руці свічку. При слабкому світлі тих вогників розгледів купку осіб з покритими головами. Їхні обличчя були сховані за темною тканиною.

— Це сестри-черниці, — сказав Клементе. — Прийшли її забрати.

За життя тільки вони могли бачити її зовнішність. Після смерті лише вони могли подбати про її тіло. Таким було правило.

Клементе й Маркус відійшли, поступившись їм місцем. Тоді черниці змогли мовчки стати колом, оточивши тіло бідолашної. Кожна знала, що має робити. Деякі розстелили на землі білі простирадла, інші поклали на нього частини тіла жертви.

І тільки тоді Маркус звернув увагу на звук. Монотонне гудіння, що лунало з-під покривал, за яким були сховані обличчя черниць. Літанія. Молилися латиною.

Клементе вхопив його під лікоть, потягнув за собою. Маркус хотів був уже йти, аж тут одна з черниць пройшла повз нього. І тієї самої миті він чітко розчув фразу: «*Nic est diabolus*».

Диявол тут.

1

Перед очима Клементе лежав холодний нічний Рим.

Ніхто нізащо не здогадався б, що чоловік, який спирався тієї миті на кам'яну балюстраду тераси Пінчо³, — священник. Просто перед ним простиралися численні палаци й куполи, а над ними гордо височіла базиліка Святого Петра. Велична панорама, яка століттями залишалася незмінною в місті, де вирувало таке дрібне й швидкоплинне людське життя.

Клементе стояв непорушно, споглядаючи місто й не звертаючи уваги на кроки, що наближалися за його спиною.

— Ну, то якою буде відповідь? — запитав він, перш ніж Маркус підійшов і став поряд.

Окрім них двох, на терасі нікого не було.

— Ніякою.

Клементе кивнув, не виявивши подиву, по тому уважно поглянув на приятеля-пенітенціарія. Вигляд у Маркуса був утомлений, підборіддя вкривала кількаденна щетина.

— Сьогодні вже рік.

Клементе помовчав хвилинку, уважно дивлячись йому в очі. Він знав, про що йшлося: минув рівно рік після знайдення розчленованого тіла черниці у Ватиканських садах. Протягом такого тривалого часу всі пошуки пенітенціарія не дали результатів.

Жодного сліду, жодної зачіпки, ніяких підозр. *Нічого.*

— Думаєш здатися? — запитав Клементе.

— А що, хіба можна? — відповів уїдливо запитанням на запитання Маркус.

Ця справа стала для нього міцним горішком. Полювання на чоловіка з відеозапису камер спостереження — європейця, віком за п'ятдесят, — було безуспішне.

— Ніхто його не знає, ніхто ніколи не бачив. І що мене найбільше дратує: нам відоме його обличчя. — Він помовчав, дивлячись на приятеля. — Треба знову перевірити мирян, що служать і працюють у Ватикані. І якщо нічого не знайдемо, перейдемо до священнослужителів.

— Там немає жодного, хто був би схожий на чоловіка з фото. То навіщо гаяти час?

— А хто може гарантувати, що в убивці немає спільників у Ватикані? Що в нього тут немає захисту? — Маркус ніяк не міг заспокоїтися. — Відповіді на ці запитання — за стінами Ватикану. Отам і слід проводити розслідування.

— Тобі ж відоме правило. Не можна. З причин конфіденційності.

Маркус знав, що ота «конфіденційність» — лише відмовка. Просто побоювалися, що він, устроївши носа в справи Ватикану, розкопає щось інше, ніяк не пов'язане зі смертю черниці.

— Мене цікавить лише одне: знайти вбивцю. — Він нагнувся ближче до приятеля. — Ти мушиш переконати прелатуру, нехай скасують правило.

Клементе тільки роздратовано відмахнувся, як від дурниці.

— Я навіть гадки не маю, у кого є повноваження на таке.

Нижче, під терасою, П'яцца-дель-Пополо вирувала групами туристів, що під час нічних екскурсій захоплено милувалися визначними пам'ятками Рима. Хтозна, чи сказали їм, що колись на тому самому місці росло горіхове дерево, під тим горіхом був похований імператор Нерон, якого вороги нарекли чудовиськом, звинувативши в наказі спалити Рим 64 року до нашої ери. І тому римляни вважали, буцімто місце просякнуте сатанинськими силами. Через це приблизно 1000 року Папа Пасхалій II наказав спалити горіх разом з ексгумованим прахом імператора. Пізніше там спорудили церкву Санта-Марія-дель-Пополо, де й досі на головному вівтарі можна побачити барельєф, на якому зображена сцена, як Папа зрубує дерево Нерона.

«Ось такий він, Рим, — мимохить подумав Маркус, — тут за кожною розкритою правдою ховається чергова таємниця». Тут хоч куди

поглянь — самі легенди. Таким чином ніхто не в змозі насправді знати, що стоїть за кожною деталлю. А все лишень для того, щоб не надто турбувати людські душі. Дрібних і нікчемних істот, котрі навіть гадки не мали, яка боротьба невпинно й непомітно вирує довкола них.

— Доведеться нам змиритися з очевидністю: нам ніколи його не впіймати, — промовив Клементе.

Однак Маркус не хотів визнавати поразку.

— Хай би ким був убивця, він добре знав територію Ватикану. Вивчив наперед розташування об'єктів, процедуру перевірок, зумів обійти всі контролю безпеки.

Те, що він учинив із черницею, було справжнім жорстоким звірством. Однак у його діях мала критися певна логіка, якась схема.

— Я зрозумів для себе одну річ, — упевнено заявив пенітенціарій, — вибір місця для розправи, вибір жертви, спосіб розправи — це складові послання.

— Кому?

«*Nic est diabolus*, — подумав Маркус, — диявол увійшов до Ватикану».

— Хтось хоче нас попередити: у Ватикані відбувається щось страшне. Це доказ, розумієш? Це як спроба... Він передбачив, що, зважаючи на складнощі з проведенням розслідування, їх із часом просто припинили б. І що ті, хто сидить у верхніх ешелонах влади, радше перейматимуться здогадками, аніж копатимуть глибше, до суті, ризикуючи витягнути на білий світ невідомо що. Можливо, чиїсь давно сховані таємниці.

— Ти ж розумієш, що твоє звинувачення дуже серйозне?

— А ти хіба не розумієш, що саме цього прагне вбивця? — незворушно вів далі Маркус.

— Звідки в тебе така впевненість?

— Інакше він убивав би ще. А він цього не робить, бо знає: його підозра пустила коріння, його страшне люте вбивство бідолашної черниці — так, дрібниця, адже існують значно важливіші таємниці, про які слід подбати.

Клементе, як завжди, намагався поводитись розважливо:

— У тебе немає доказів. Це лише твоя теорія, твої домисли.

Однак Маркус не здавався:

— Прошу тебе, дай мені змогу поговорити з ними, я зумію їх переконати.

Він мав на увазі тих осіб з керівництва церкви, від яких його приятель отримував інструкції та накази.

Відтоді, як три роки тому Клементе знайшов його, переляканого, зі втраченою пам'яттю, у ліжку однієї з лікарень Праги, він жодного разу йому не збрехав. Часто вичікував слушної миті, щоб повідомити неприємні факти, однак ніколи не обманював.

А тому Маркус йому вірив.

Ба більше: він міг вважати, що Клементе — це вся його родина. Протягом останніх трьох років за винятком кількох разів він був для нього єдиним джерелом спілкування з людським родом.

— Ніхто не повинен знати про тебе й про твою роботу, — повторював йому Клементе, — адже йдеться про виживання нашої ідеї, якій ми служимо, а також про успішне виконання покладених на нас завдань.

Його наставник завжди казав, що верхньому керівництву відомо лише про його існування.

Тільки Клементе знав його в обличчя.

Коли Маркус поцікавився, навіщо потрібна вся ця таємничість, його приятель відповів:

— Таким чином ти зможеш захистити їх від них самих. Хіба ти не розумієш? Якщо решта запобіжних засобів не спрацює, якщо всі бар'єри доступу виявляться марними, залишиться принаймні хтось, хто стоятиме на варті. Ти — їхній останній захист.

І Маркус часто замислювався, хто він: найнижчий щабель у тій ієрархічній піраміді, якому доручали таємні завдання, мовчазний виконавець, що мусив занурювати руки в темну матерію і бруднити себе нею? І чи Клементе не є лише посередником, який обіймає вищу посаду?

Протягом тих трьох років він докладав усіх зусиль, щоб справити враження покійного виконавця в очах тих, хто (він був упевнений!) уважно спостерігав згори за його роботою. Сподівався, що це допоможе йому отримати підвищення на наступний щабель, познайомитися нарешті з кимось, хто пояснить, навіщо знадобилося створювати для нього таку невдячну роль. І чому саме його вибрали для неї. Позаяк Маркус геть утратив пам'ять, він ніяк не міг збагнути,

чи то він сам так вирішив, чи той, ким він був до Праги, доклав до цього рішення зусиль.

Клементе передавав йому накази та завдання, що відповідали, як здавалося, обережній та інколи незбагненній мудрості Церкви. Однак за кожним таким завданням усе одно проглядалася чиясь тінь.

Щоразу, коли Маркус намагався дізнатися більше, Клементе однією фразою вмів покласти край розмові, звертаючись терплячим тоном зі звичним, незворушно привітним виразом обличчя. Так само він повівся й цього разу, стоячи на тій чудовій терасі, оглядаючи красу міста, за якою крилися його таємниці, щоб угамувати вимоги Маркуса:

— Нам не дано просити, нам не дано знати. Ми повинні тільки слухати й виконувати.

2

Три роки тому лікарі сказали йому, що він народився вдруге.

Брехня.

Він просто помер, і край. Доля мертвих — зникнути навіки або залишатися ув'язненими в попередніх життях, стати привидами.

Саме так він почувався. *Я не існую.*

Сумна доля у привида. Вона полягає в тому, щоб спостерігати за непримітним існуванням живих, їхніми стражданнями, за тим, як вони намагаються нагнати час, як гніваються через порожні дрібниці. Бачити, як вони сперечаються одне з одним у щоденних клопотах. І заздрити їм.

«Злопам'ятливий привид, — сказав він сам собі. — Ось хто я такий». Адже у живих завжди була перед ним перевага. У них був вихід: вони все ще могли померти.

Маркус ішов вуличками старого кварталу, люди проходили мимо, не звертаючи на нього уваги. Він укорочував ходи в натовпі. Зазвичай йому ставало легкого доторку когось із перехожих. Отой мінімальний контакт давав змогу відчувати, що він досі належить до суспільства людей. Та якби він зараз помер серед того натовпу, його тіло відвезли б до моргу, а позаяк ніхто не прийшов би за ним, поховали б його в безіменній могилі.

Такою була ціна його служіння. Данина у вигляді мовчання та забуття. Та іноді змиритися з нею було нелегко.

Район Трастевере здавна вважали житловим кварталом простолюдних мешканців Рима. Він розташований далеко від шляхетної величі аристократичних палаців, однак і йому не бракувало привабливості. Будівлі тут належали до різних епох, а тому за ними можна було вивчати історію архітектури: поряд із середньовічними спорудами стояли будинки вісімнадцятого століття, що аж ніяк не вражало око. Самп'єтріні, — бруківка з лейцитових брусків, якою від часів Папи Сікста V покривали вулиці Рима, — сірим килимом розстелилася вздовж його вузьких звивистих вуличок, відгукуючись на кроки перехожих характерним звуком. Давнім. Таким, що будь-хто, кому випадало відвідати ті місця, почувався ніби перенесеним у минуле.

Маркус уповільнив ходу, зупинившись на розі Віа-делла-Ренелла. Перед ним суцільним потоком неспішно прогулювалися люди, як то завжди бувало під вечір, ішли собі під музику та гомін з навколишніх барів і ресторанів, що так приваблювали до Трастевере молодих туристів з усього світу. Попри відмінності вони всі здавалися Маркусові однаковими.

Повз нього пройшов гурт двадцятирічних американок у закоротких шортах і в'єтнамках — напевно, готуючись до подорожі, вони керувалися хибною думкою, буцімто в Римі завжди панує літо. Їхні ноги посиніли від холоду, і дівчата надавали ходи, відчайдушно кутаючись у кофтини та сподіваючись якомога швидше відшукати вільне місце в барі, щоб зігрітися алкоголем.

З тракторії поряд вийшла парочка закоханих років під сорок. Зупинилася біля входу. Жінка сміялася, а чоловік обіймав її рукою за талію. Жінка трішки відхилилася корпусом назад, упершись рукою йому в плече. Чоловік відповів на запрошення й поцілував її. Їх помітив набридливий бенгалець, продавець троянд і дешевих запальничок, став просто перед ними, чекаючи, коли вичерпається отой обмін любощами, — сподівався, що їм захочеться зміцнити ті любощі квіткою, а може, просто надумують покурити.

Троє юнаків ішли вулицею, запхавши руки в кишені й поглядаючи довкола. Маркус був упевнений, що хлопці шукають, де б роздобути

наркотиків. Вони ще не помітили, що з протилежного боку вулиці до них наближався магребінець, ладний їх задовольнити.

Дякуючи власній невидимості, Маркус мав перевагу перед іншими людьми та їхніми слабкостями. Однак будь-який інший уважний спостерігач теж міг цим похвалитися. А його талант (і його прокляття!) полягав зовсім в іншому.

Він бачив те, чого не бачили інші. Він бачив зло.

Міг розгледіти його в дрібницях, в *аномаліях*. Малесенькі розриви в полотні нормальності. Ультразвук, прихований у хаосі.

Таке траплялося з ним постійно. Навіть якби йому не хотілося мати того дару, він у нього був.

Спершу він побачив дівчину. Вона йшла впритул до стіни, ледве помітна, рухома темна крапка на тлі облупленої фарби будинків. Руки глибоко запхані в кишені бомбера, голова втягнута в плечі, похнюплена. Пасмо пофарбованого в бузковий колір волосся спадало на обличчя. Важкі армійські черевики на ногах робили її вищою.

Маркус звернув увагу на чоловіка, який ішов попереду, лише тому, що той уповільнив ходу й озирнувся, щоб переконатися, що вона йде слідом. Тим поглядом він ніби тримав її на повідку. Йому було за п'ятдесят. Світле кашемірове пальто, коричневі черевики, блискучі й дорогі.

Недосвідченому оку могло здатися, що то батько з дочкою. Він, успішний менеджер або фахівець, ходив забирати з якогось бару свою неслухняну доньку-підлітка, щоб відвезти додому. Однак не все було так просто.

Коли вони підійшли до вхідних дверей, чоловік зачекав, поки зайде дівча, а потім зробив таке, що аж ніяк не вписувалося в сцену: перш ніж і собі переступити поріг, роззирнувся довкола, щоб переконатися, чи ніхто за ними не стежить.

Аномалія.

Зло потрапляло йому на очі щодня, і Маркус знав, що із цим нічого не вдієш. Ніхто не зміг би виправити всі недоліки світу. І попри те що це йому не подобалося, він засвоїв новий урок.

Щоб пережити зло, інколи слід не брати його до уваги.

Від спостереження за сценою біля дверей, які вже зачинялися, його відволік голос.

— Дякую, що підвезла, — промовила білявка, виходячи з автівки та звертаючись до подруги за кермом.

Маркус відступив у куток, щоб краще сховатися, і вона пройшла повз нього, утупившись в екран мобільного, який міцно стискала в руці. У другій вона несла велику сумку.

Маркус приходив сюди часто — просто щоб її побачити.

Вони зустрічалися раніше лише випадково, разів чотири, коли вона майже три роки тому приїжджала з Мілана до Рима, аби дізнатися, як загинув її чоловік. Маркус добре пам'ятав кожне сказане слово, кожну рисочку її обличчя. То був один з позитивних наслідків амнезії: нова пам'ять поспішала заповнити порожнечу.

Сандра Вега була єдиною жінкою, з якою він спілкувався протягом усього того часу. Єдиною сторонньою особою, якій він розкрив таємницю, хто він такий.

Він пам'ятав слова Клементе. У попередньому житті Маркус присягнувся: ніхто не повинен знати про його існування. Для всіх він був невидимий. Пенітенціарій міг з'являтися перед іншими, назвавшись, тільки у *короткий проміжок часу, що триває між ударом блискавки й гуркотом грому*. Незначний відтинок часу, що може тривати мить або маленьку вічність, — ніхто цього не знає. Усе тоді здається можливим, бо повітря насичене неймовірним зарядом енергії, хвилюванням та очікуванням. Ото і є мить, вразлива й непевна, коли привиди знову стають схожими на людей. І з'являються перед живим.

Так сталося і з ним одного разу під час сильної грози на порозі ризниці. Сандра запитала, хто він, і він відповів: «Я священник». То був ризик. Він не знав непевне, чому так вчинив. А може, і знав, просто не хотів тепер у цьому зізнатися.

Його почуття до неї було дивне. Було щось у ній знайоме, щось пов'язувало його із цією жінкою. А ще він поважав її, адже вона зуміла залишити свій біль у минулому. І вибрала це місто, щоб розпочати нове життя. Попросила керівництво перевести її до нового відділку й винайняла собі невелику квартиру в Трастевере. Мала нових друзів, інші інтереси. Знову навчилася усміхатися.

У Маркуса зміни завжди викликали певний подив. Мабуть, через те що в його випадку вони були неможливі.

Він знав усі переміщення Сандри, її денний розклад, маленькі звички. Знав, куди та ходила за покупками, де любила вибирати собі одяг, піцерію, де вечеряла щонеділі після відвідин кінотеатру. Інколи, як ось того вечора, вона поверталася додому пізно. Однак не здавалася виснаженою, хіба що втомленою, — прийнятний наслідок прожитого на повну силу дня, стан, який можна легко усунути гарячим душем і сном. Окалина щастя.

Інколи в такі вечори, коли він чекав на появу Сандри, стоячи біля її домівки, він думав: а що, якби він вийшов зі схованки й став перед її очима? Хтозна, чи вона його впізнала б.

Проте він жодного разу цього не вчинив.

Чи згадувала вона про нього? Чи вже геть забула, залишивши в минулому разом з болем? Уже від самої тієї думки йому щеміло в серці. Як і від тієї, що, навіть коли він знайде в собі вдосталь сміливості, щоб постати перед нею, ніякого продовження їхніх стосунків не матимуть.

А втім, він усе одно далі за нею наглядав.

Бачив, як вона увійшла до під'їзду, спостерігав через вікна сходів, як піднялася на поверх своєї квартири. Зупинилася перед дверима, копирсаючись у сумці в пошуках ключів. Але двері відчинилися, і на порозі з'явився чоловік.

Сандра усміхнулася, а той нахилився вперед, щоб її поцілувати.

Маркусові слід було відвести погляд, але він цього не зробив. Бачив, як вони удвох зайшли до квартири, як зачинили за собою двері. А зачинивши, залишили надворі минуле, його привидів — як він сам, — і все зло світу.

Попискування електронного приладу. Чоловік був голим, лежав горілиць у напівтемряві на великому ліжку. Поки чекав, вирішив побавитися у відеогру на мобільному. Поставив гру на паузу, звів голову, щоб поглянути вище свого великого пуза.

— Гей, ти, ну ж бо, швидше! — дорікнув, звертаючись до дівчини з бузковим пасмом, яка у ванній колола собі в руку дозу героїну. По тому продовжив гру.

Несподівано щось приємно м'яке впало йому на обличчя. Однак оте відчуття кашемірового дотику тривало лише коротку мить, після чого

йому враз забракло повітря.

Хтось грубо притискав йому до обличчя його власне пальто.

Він інстинктивно замахав руками, запряв ногами в пошуках чогось, за що можна було б ухопитися: ніби тонув, хоча води й не було. Ухопив незнайомця, який міцно його утримував, вище ліктів за руки, спробував ослабити хватку, але той (хай би хто він був!) виявився сильнішим. Хотів закричати, але з рота вихоплювалося лише слабке попискування та хрипи.

Потім почув, як йому шепнули на вухо:

— Ти віриш у привидів?

Він не міг відповісти. Та навіть якби й міг, не знав би, що сказати.

— То до якого типу чудовиськ ти належиш: вовкулак чи вампірів?

Хрипіння. Барвисті крапки, що танцювали в нього перед очима, перетворилися на засліплені спалахи.

— Мені слід вистрілити в тебе срібною кулею чи всадити в серце осиковий кілок? А знаєш, чому саме осиковий, а не з якогось іншого дерева? Бо хрест Ісуса був з осики.

Сила відчаю — то було все, що в нього ще залишалося, адже ядуха вже брала над ним гору. Нараз він пригадав пояснення інструктора з дайвінгу, коли разом з дружиною та дітьми два роки тому відпочивав на Мальдівах. Усі ті настанови щодо симптомів кисневого голоду. Користі від них не було тієї миті жодної, однак усе одно згадалося. Їм тоді сподобалося пірнати, щоб помилуватися кораловим бар'єром, а дітвора взагалі була в захваті. Вони того року чудово провели відпустку.

— Хочу, щоб ти відродився. Але спершу ти маєш померти, — сказав незнайомиць.

Думка, що можна отак задихнутися, не маючи спромоги ковтнути повітря, наганяла на нього жах. «Не тепер, не зараз, — примовляв він подумки, — я ще не готовий». Однак сили вже покидали його. Руки послабили хватку на передпліччях нападника, і чоловік безладно замахав ними в повітрі.

— Я знаю, що означає «померти». Ось побачиш, скоро все скінчиться.

Він безсило опустив руки вздовж тіла, його дихання слабшало й уповільнювалося. «Мені треба подзвонити, — подумав. — Лише один

дзвінок. Попрощатися».

— Зараз ти знепритомнієш. А коли отямишся — якщо отямишся, — повернешся до своєї родини, до своїх друзів і до всіх, до кого забажаєш, із дещицею добра в цьому бридкому світі. І будеш уже іншим. Вони ніколи про це не знатимуть, а от ти — знатимеш. І якщо тобі поталанить, ти забудеш про цю ніч, про оте дівча й про решту таких, як вона. Але про мене пам'ятатимеш. І я теж не забуду про тебе. Отже, слухай уважно... Я врятую тобі життя.

Він замовк на мить, а потім додав, чітко карбуючи кожне слово:

— Гляди ж бо, ти маєш це заслжити.

Чоловік більше не рухався.

— Він мертвий?

У ногах ліжка стояла дівчина й спостерігала. Вона була гола та ледве трималася. Руки поколені голкою від численних уколів.

— Ні, — відповів Маркус, знімаючи з голови чоловіка його кашемірове пальто.

— Хто ти? — Дівчина мружилася, ніби намагалася краще роздивитися сцену, але марно, бо вже перебувала під впливом наркотику.

Маркус помітив на тумбочці портмоне. Узяв, вийняв усі гроші. Підвівся, щоб підійти до дівчини, а та мимохіть позадкувала й мало не впала, втративши рівновагу. Він підхопив її за плече й тицьнув гроші в руку.

— Іди звідси! — наказав суворо.

Дівчина якусь хвилину стояла мовчки, вступившись у Маркуса затуманеним поглядом і намагаючись уторопати, що й до чого. Зрештою нахилилася, щоб зібрати одяг, вбралася й почалапала до дверей. Відчинила їх, однак, перш ніж вийти, повернула голову, ніби щось згадавши.

По тому торкнулася пальцем свого обличчя.

Маркус мимохіть провів долонею по своєму й відчув під подушечками пальців слизьку речовину.

Епістаксис.

У нього потекла кров з носа в той час, коли він вирішив надати урок, згідно з яким інколи слід *знехтувати* злом, щоб узяти над ним гору.

— Дякую, — промовив, ніби то вона врятувала його, а не навпаки.

— Немає за що.

3

То було їхнє п'яте побачення.

Вони зустрічалися вже майже три тижні. Познайомилися в спортзалі. Відвідували його приблизно о тій самій годині. Вона здогадувалася, що він навмисне підганяє свої тренування під однаковий з нею час, і це їй лестило.

— Чао, я Джорджо.

— Діана.

Йому було двадцять чотири роки — на три роки старший за неї. Він навчався в університеті й уже невдовзі мав отримати диплом. Економіст. Діані неймовірно подобалося його кучеряве волосся, а ще зелені очі. І ота усмішка з бездоганними зубами, за винятком лівого різця, що ледве помітно виступав наперед. Малесенька риса, яка надавала йому непокірності та страшенно їй подобалася. Бо від надмірної бездоганності може стати нудно.

Діана знала, що вона гарненька. Карі очі, темне волосся. Хай і невисока, але з пропорційною фігурою. Після ліцею вона покинула навчання й тепер працювала продавчиною у крамниці косметики. Зарплата була невисока, але їй подобалося працювати з клієнтами. До того ж власник крамниці ставився до неї добре. Та найбільше їй хотілося зустріти порядного хлопця й вийти заміж. Їй здавалося, що вона вимагає від життя не забагато. І Джорджо міг стати «отим самим».

Вони поцілувалися вже на першому побаченні, потім були ще поцілунки, однак далі вони не йшли. Так, приємне збудження, але від нього все набувало іншого забарвлення, спонукало захоплення.

Того ранку їй на мобільний надійшло повідомлення.

«Я заїду о дев'ятій? Кохаю тебе».

Від отієї есемески в душі прокинулося несподіване відчуття щастя. Вона багато разів запитувала в себе, із чого воно складається. А тепер знала: це таємниця, яку важко пояснити іншим. Це так, ніби хтось створив оте особливе відчуття саме для тебе.

Ексклюзив.

Щастя Діани вилилося в усіх її усмішках і привітних фразах того дня, набувши особливої форми заразливих веселоців. Хтозна, чи клієнти та колеги в крамниці відчували, що з нею відбувалося. Вона була впевнена, що так. З нетерпінням чекала вечора, а серце час від часу тріпотіло, нагадуючи, що час зустрічі наближається.

О дев'ятій, коли вона спускалася сходами назустріч Джорджо, який чекав на неї внизу, оте щастя, уже без очікування, набуло ще захопливішої форми. Діана була вдячна за той день, їй хотілося, щоб він ніколи не закінчувався.

Згадала на мить есемеску Джорджо. Вона надіслала йому у відповідь лише «так» і смайлик. Не написала «я тебе кохаю» у відповідь, тому що розраховувала сказати це особисто ввечері.

Так, він був «саме тим», якому слід казати такі слова.

Він повіз її на море, до Остії, щоб повечеряти в ресторанчику, про який розповідав під час їхнього першого побачення. Здавалося, минула вічність від того вечора, коли вони обоє тільки те й робили, що говорили й говорили, — можливо, побоюючись, що навіть коротке мовчання викличе в них думку, мовби стосунки не складуться. Вони випили білого ігристого вина. Під дією алкоголю Діана почала надсилати йому недвозначні сигнали.

Приблизно об одинадцятій вони сіли в машину, щоб повернутися до Рима.

У спідниці було холоднувато, а тому Джорджо увімкнув обігрів салону на повну. Однак вона все одно присунулася на сидінні ближче до нього, щоб обпертися об його плече, поки він керував автівкою. Поглядала на нього знизу вгору, обоє мовчали.

У стерео грав диск гурту *Sigur Ros*.

Упираючись носками в п'яти, вона скинула черевички. Спершу один черевичок, потім другий з глухим звуком упали на килимок. Тепер вона вже була його дівчиною, могла дозволити собі певну волю.

Не відриваючи погляду від дороги, він протягнув руку, щоб погладити її по нозі. Вона ще тісніше притиснулася до його плеча й мало не замуркотіла. Потім відчула, як його долоня ковзнула по колготках вище, аж до краю спідниці. Вона не пручалася, а коли

відчула, що його пальці перемістилися до центру, трішки розвела ноги. Навіть через колготи й трусики він міг відчувати, яким сильним було її бажання.

Вона напівзаплющила очі й помітила, що автівка стишила хід, щоб звернути з траси на одну з другорядних доріг, які вели до великого соснового лісу.

Діана в душі сподівалася, що саме туди вони й прямують.

На невеликій швидкості проїхали ще кількасот метрів дорогою, оточеною високими соснами. Купи соснових голок на асфальті тихо потріскували під колесами. Потім Джорджо звернув ліворуч, заглиблюючись у ліс.

Попри те що тепер їхали вони повільно, автівку все одно трусило на нерівній землі. Щоб на набити собі синців, Діана вирівнялася на сидінні.

Через кілька хвилин Джорджо зупинив автівку й вимкнув двигун. Музика теж замовкла. Чутно було тільки залишкове поцокування двигуна, а насамперед — вітер, який шумів поміж деревами. Раніше вони його не могли чути, а тепер їй здалося, ніби відкрили для себе його таємничий звук.

Він трохи відсунув сидіння назад, обняв її. Поцілував. Діана відчула, як він провів язиком по її губах. Відповіла на поцілунок. Потім він почав копирсатися з маленькими гудзиками її кофтини. Підняв край, щоб намацати бюстгальтер. На мить завмер, доторкнувшись до тканини, що обтягувала дужку. Підліз під неї пальцями і, підваживши, звільнив з-під бюстгальтера половинку грудей, щоб негайно обхопити її рукою.

«Яке ж бо це неповторне відчуття, коли хтось уперше тебе відкриває для себе!» — подумала Діана. Віддаватися йому та водночас намагатися уявити собі, що він переживає. Відчувати його збудження, його подив.

Вона потягнулася руками, щоб розстебнути йому ремінь і штани, а він тим часом намагався зняти з неї спідницю разом з колготами. І все це майже не відриваючись одне від одного губами, ніби без тих поцілунків вони не могли дихати.

На мить Діанин погляд упав на годинника з дисплея автівки, і промайнула думка-сподівання: ще не запізно, інакше будь-якої секунди на мобільний почне дзвонити мати й тим самим зруйнує чарівну атмосферу.

Їхні жести ставали дедалі квапливішими, пестоці — чимраз сміливішими. Кілька хвилин по тому вони вже були без одягу, милуючись одне одним, коли між одним поцілунком і наступним на мить розплющували очі. Адже не мали потреби дивитися, бо пізнавали одне одного завдяки іншим органам чуття.

Потім він доторкнувся долонею до її щоки, і вона збагнула: час настав. Вона відсторонилася від нього, впевнена, що зараз Джорджо запитає чому й вирішить, що вона передумала. Збиралася сказати оте «я тебе кохаю», що тримала в собі цілий день. Однак замість того, щоб думати тільки про неї, Джорджо повільно розвернувся до лобового скла. Той жест образив дівчину до глибини душі. Це так, ніби вона не заслуговувала його цілковитої уваги. Вона вже хотіла була щось сказати, але замовкла на півслові. У погляді Джорджо вона прочитала подив і збентеження. Тоді Діана й собі поглянула.

Прямо перед машиною хтось стояв. І невідривно дивився на них.

4

Її вирвали зі сну різким телефонним дзвінком.

Наказали негайно їхати до сосняку біля Остії, не додавши більше нічого.

Поспіхом натягуючи на себе форму в темряві, намагаючись не розбудити Макса, Сандра тим часом налаштовувала мозок на роботу. Такі дзвінки траплялися рідко. Утім, коли траплялися, відчуття було таке, ніби тобі всадили в живіт кулаком, викликавши вибух адреналіну в крові вперемішку зі страхом.

Отже, краще підготуватися до найгіршого.

Скільки місць злочину відвідала вона зі своїм фотоапаратом? Скільки трупів, що чекали там на неї, довелося сфотографувати? З відрізними кінцівками, спаплюжені або просто непорушні у своїх неприродних

позах. На Сандру Вегу покладалося невдячне завдання: зафіксувати їхнє останнє зображення.

Чиє фото-згадку про власну смерть мусила вона зробити цього разу?

Знайти потрібне місце було нелегко. Поліція ще не встигла виставити кордон, щоб тримати на відстані сторонніх. Ніякого миготіння вогнів. Ніякого скупчення машин і персоналу. Коли вона опинилася на місці, основна команда слідчих для вивчення місця злочину ще тільки мала прибути — і то лише для того, щоб задовольнити засоби масової інформації, органи влади та щоб подарувати народу відчуття безпеки.

Тієї миті там стояла лише одна патрульна машина на виїзді з траси на дорогу, яка вела до лісу. Трохи далі — фургон і ще кілька автівок. Ніякого параду для цих свіженьких трупів ще не вишикували. Та час для пишного залучення сил правопорядку лише ненадовго відсунули.

Однак війська прибудуть на поле битви вже з відчуттям поразки, що її зазнали.

Отже, усі особи, які насправді були потрібні для проведення слідства, уже прибули на місце й стояли, збившись у нікчемний за розмірами загін. Перш ніж долучитися до них, Сандра витягла з багажника сумку з апаратурою та одягла білий комбінезон з капюшоном, щоб не залишити власних слідів на місці злочину, хоча й гадки не мала, що на неї чекає.

Комісар Креспі рушив їй назустріч. Виклав ситуацію куцою фразою: — Тобі не сподобається.

По тому вони вдвох заглибилися в хащі. Перш ніж криміналісти кинуться шукати докази й сліди. Перш ніж колеги-поліціанти почнуть висувати гіпотези, що тут сталося й чому. Перш ніж офіційно розпочнеться ритуал слідства, був її час.

Вони всі вже зібралися й чекали. Сандра почувалася так, ніби її із запізненням запросили на якесь свято. Усі тихенько перемовлялися між собою, скося поглядаючи на неї, коли вона проходила повз них, і сподівалися в душі, що вона швидко закінчить, аби й собі нарешті взятися до роботи.

Двоє поліціантів опитували бігуна, який під час свого ранкового тренування наткнувся на цей жах, що привів їх сюди. Той сидів на стовбурі поваленого дерева, обхопивши голову руками.

Сандра йшла слідом за Креспі. Неприродну тишу соснового лісу порушували хіба що їхні кроки по всипаній голками землі й насамперед — приглушене пицання мобільного. Вона не звертала на нього уваги, цілком зосередившись на сцені, яку вже побачила попереду.

Колеги обмежилися тим, що огородили її біло-червоною стрічкою. У центрі периметра стояла автівка з розчахнутими навстіж усіма дверцятами. Як і мало бути за процедурою, єдиним, хто до тієї миті перетинав межу, був судмедексперт.

— Астольфі щойно засвідчив смерть, — повідомив комісар Креспі.

Сандра побачила його: маленького, худорлявого чоловічка, на вигляд бюрократа. Завершивши роботу, він нагнувся, пройшов під стрічкою і тепер механічно курив сигарету, збираючи попел у долоню. Однак ніяк не міг відвести погляду від автівки, ніби загіпнотизований невідомо якою думкою.

Коли Сандра й Креспі підійшли, він заговорив, не відриваючи очей від сцени злочину.

— Для підготовки медичного висновку мені потрібно принаймні по два знімки кожної рани.

Тільки тієї миті Сандра збагнула, що так привернуло увагу судмедексперта.

Дзеленчання мобільного десь поряд.

І зрозуміла, чому ніхто не міг вимкнути отого дзеленчання. Воно лунало з машини.

— Це мобільний дівчини, — сказав Креспі, хоча вона нічого не запитувала. — Він у неї в сумці, на задньому сидінні.

Хтось хвилювався, що вона не повернулася тієї ночі додому. І тепер шукав її.

Хтозна, скільки часу так тривало. А поліціанти нічого не могли вдіяти. Вистава повинна відбуватися за планом, і до останньої сцени було ще далеко. А вона мусила провести процедуру фотоогляду з отим супроводом, що країв душу.

— Очі розплющені чи заплющені? — запитала вона.

Запитання мало сенс лише для тих, хто регулярно працював на місцях злочину. Інколи убивці, навіть найбезжалісніші, закривали жертвам повіки. То був жест не жалості, а сорому.

— Розплющені, — відповів судмедексперт.
Отже, цей убивця хотів, щоб на нього дивилися.

Мобільний продовжував байдуже дзеленчати.

Завдання Сандри полягало в тому, щоб зафіксувати місце злочину, перш ніж час і пошуки відповідей зможуть його змінити. Вона послуговувалася фотоапаратом як захисним екраном між собою і жахом, між собою і болем. Однак через оте дзеленчання виникав ризик, що емоції проникнуть через захисний бар'єр і завдадуть їй шкоди.

Вона сховалася за звичними діями своєї професії, за правилами, які засвоїла багато років тому під час підготовки. Якщо вона слідуватиме стандартній схемі фотоогляду, то вже зовсім скоро зможе повернутися додому та знову пірнути до ліжка разом з Максом, зігрітися від його тіла і вдати, що того зимового холодного ранку не було.

Від загального плану до окремих деталей; узяла свою «дзеркалку» й почала знімати.

Спалахи фотоапарата, ніби несподівані хвилі, набігали на обличчя дівчини, перш ніж розчинитися в холодному й марному світлі ранкової зорі. Сандра зайняла позицію перед капотом, однак, зробивши з десяток знімків автівки, опустила об'єктив.

Дівчина дивилася на неї через лобове скло.

У їхній професійній підготовці існувало неписане правило. Разом зі своїми колегами вона суворо його дотримувалася.

Якщо в жертви розплющені очі, треба стежити за тим, щоб вони ніколи не були спрямовані безпосередньо в об'єктив.

Пояснювали це потребою уникнути безжалісного враження «фотосесії з мертвою моделлю». «З дівчиною розберуся наприкінці», — сказала подумки. Вирішила розпочати з другого тіла.

Воно було за кілька метрів від автівки. Лежало долілиць, обличчя сховане в соснових голках, руки догори. Роздягнене.

— Чоловік, вік приблизно років двадцять — двадцять п'ять, — промовила Сандра в мікрофон, аркою закріплений на голові та з'єднаний з реєстратором у кишені комбінезона. — Вогнепальна рана на потилиці.

Волосся навколо вхідного отвору від кулі мало видимі сліди опіків, і це вказувало на те, що вбивця стріляв з дуже близької відстані.

Сандра пошукала «дзеркалкою» сліди хлопцевих ніг. Знайшла дватри на вологій землі. Відбиток п'яти був таким самим чітким, як і відбиток носка. Отже, він не біг, ішов.

«Не втікав, — подумала Сандра. — Убивця примусив хлопця вийти з машини й став у нього за спиною. Потім вистрілив».

То була розправа.

Вона знайшла інші відбитки. Цього разу — від черевиків.

«Сліди топтання, вони тут повсюди».

Сліди належали вбивці. Вона рушила за тими відтисками на землі слідом за своїм фотоапаратом, що далі добросовісно робив знімки, які потім зберігалися в його цифровій пам'яті. Так вона дійшла до одного з дерев. Під ним побачила маленьку ділянку, не покриту сосновими голками. Вказала її координати в мікрофон.

— Три метри на південний схід: верхній шар землі знято. Так, ніби його навмисне очистили.

«Отут усе розпочалося, — подумала. — Отут він улаштувався». Вона підняла об'єktiv, намагаючись вгадати, під яким кутом спостерігав за всім убивця. Звідси через ліс можна було зручно підглядати за машиною парочки й залишатися непоміченим.

«Ти насолоджувався виставою, чи не так? Чи вона тебе розлютила? Скільки часу ти за ними спостерігав?»

Звідти вона почала знімати у зворотному напрямі, рухаючись по діагоналі до машини, ідучи за траєкторією руху вбивці. Повернувшись до капота, Сандра знову відчула на собі погляд дівчини на сидінні; здавалося, ніби вона саме її виглядала.

Удруге проігнорувала його, зосередивши всю увагу на автомобілі.

Перейшла до заднього сидіння. На ньому безладно було скидано одяг обох жертв. Відчула, як кольнуло в серце. Уявила, як ці двоє закоханих готувалися до романтичного вечора разом: хвилювалися, стоячи перед шафою, роздумуючи, що одягти, аби мати привабливіший вигляд, — цілком альтруїстичне бажання.

Вони вже були роздягнені, коли той монстр їх порішив, чи то він примусив їх роздягнутися? Спостерігав нишком за ними, коли вони кохалися, чи втрутився, щоб перервати їхні пестоці найважливішої

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ